

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
Christiansborg

28. februar 2019

Svar på Beskæftigelsesudvalgets spørgsmål nr. 149 (Alm. del) af 4. december 2018 stillet efter ønske fra Leif Lahn Jensen (S)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse den forventede gennemsnitlige tilbagetrækningsalder og den forventede restlevetid for 60-årige for alle følgende generationer fordelt på årgangene (1930, 1935, 1940, 1945, 1950, 1955, 1960, 1965, 1970, 1975, 1980, 1985, 1990, 1995, 2000, 2005 og 2010) i tabeller?

Hvor mange EU-lande vil i 2022 have en formel pensionsalder på mere end de 67 år, som vil være gældende i Danmark med de nuværende regler?

Svar

Den forventede gennemsnitlige tilbagetrækningsalder for årgangene 1935-2005¹ er tidligere beregnet i forbindelse med besvarelsen af Finansudvalgets spørgsmål nr. 204 af 16. januar 2017. I indeværende svar er beregningen af den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder opdateret svarende til grundlaget for den seneste mellemfrie fremskrivning fra august 2018, *jf. tabel 1*.

En oversigt over den formelle pensionsalder på tværs af EU-lande er tidligere oplyst i forbindelse med besvarelsen af Finansudvalgets spørgsmål nr. 203 af 16. januar 2017. Denne oversigt er opdateret i indeværende svar, *jf. figur 1 og tabel 2*.

Gennemsnitlig tilbagetrækningsalder og forventet restlevetid for 60-årige

Årgangenes forventede gennemsnitlige tilbagetrækningsalder er beregnet på baggrund af oplysninger om årgangenes aldersspecifikke erhvervsfrekvenser. På de alderstrin, hvor erhvervsfrekvensen endnu ikke er observeret (det senest anvendte historiske år er 2016), er tilbagetrækningsmønstret fremskrevet. Beregningen af den forventede gennemsnitlige tilbagetrækningsalder kan adskille sig fra andre opgørelser. Den er således ikke egnet til internationale sammenligninger.

Fra og med årgang 1967 er det i overensstemmelse med principperne for levetidsindeksering af folkepensionsalderen forudsat, at folkepensionsalderen løbende er baseret på udviklingen i restlevetiden for 60-årige². Princippet om levetidsindeksering følger af Velfærdsaftalen 2006, som et bredt flertal i Folketinget står bag.

¹ Årgang 1931 er den ældste årgang, hvor der forefindes tiltrækkelig data om historisk tilbagetrækning til den anvendte beregningsmetode. Årgang 2005 den yngste årgang, for hvilken Finansministeriets Befolkingsregnskab fremskriver årgangens tilbagetrækning for alle relevante alderstrin.

² Baseret på kalenderårets overlevelsessandsynligheder (tværsnit).

Årgangenes forventede gennemsnitlige restlevetid som 60-årige ventes at stige med ca. 9 år fra ca. 22 år for personer født i 1935 til godt 31 år for personer født i 2005, mens folkepensionsalderen stiger med 8½ år. Når stigningen i folkepensionsalderen er mindre end stigningen i restlevetiden afspejler det nedsættelsen af folkepensionsalderen fra 67 år til 65 år medio 2004, samt at der er en vis forsinkelse i levetidsindekseringen. Til sammenligning ventes den gennemsnitlige tilbage-trækningsalder at stige med ca. 11½ år fra årgang 1935 til årgang 2005, hvilket – udover forhøjelsen af pensionsalderen – bl.a. kan henføres til et faldende antal medlemmer i efterlønsordningen. Historisk har udviklingen i tilbagetrækningsmønstret derudover været påvirket af bl.a. afskaffelsen af særordninger som overgangsydelsen i 1990'erne.

Tabel 1**Forventet gennemsnitlig tilbagetrækningsalder, restlevetid og antal år med folkepension, årgang 1935-2005**

Årgang	Gennemsnitlig tilbagetrækningsalder	Restlevetid for 60-årige	Efterlønsalder	Folkepensionsalder	Antal år med folkepension for 60-årige
1935	62,3	22,0	60	67	15,4
1940	62,7	23,3	60	65	18,4
1945	63,3	24,0	60	65	19,1
1950	64,5	24,7	60	65	19,8
1955	65,8	25,4	61½ / 62	66½ / 67	18,9
1960	67,0	26,2	64	67	19,3
1965	68,1	26,8	65	68	19,0
1970	68,5	27,5	66	69	18,7
1975	70,0	28,1	68	71	17,4
1980	70,7	28,6	69	72	17,0
1985	71,3	29,2	69½	72½	17,0
1990	71,9	29,7	70	73	17,0
1995	72,4	30,2	70½	73½	17,0
2000	73,1	30,7	71½ / 72	74½ / 75	16,3
2005	73,9	31,1	72½	75½	16,0

Anm.: Den forventede gennemsnitlige tilbagetrækningsalder er opgjort som i besvarelsen af Finansudvalgets spørgsmål nr. 204, hvor den tidligst mulige tilbagetrækningsalder i beregningen er 50 år. Den forventede restlevetid for 60-årige er udregnet med årgangens overlevelsessandsynligheder, så den afspejler årgangens faktisk forventede restlevetid. Restlevetiden for 60-årige (beregning på årgang) er derfor højere end restlevetiden for 60-årige i det kalenderår, hvor årgangen fylder 60 år, da en sådan beregning bygger på overlevelsessandsynlighederne i kalenderåret (beregning på tværsnit). Der er anvendt Danmarks Statistiks levetidsprognose fra maj 2018. For årgangene 1955 og 2000 er aldersgrænserne et halvt år højere for personer født i 2. halvår end i 1. halvår. Det forventede antal år med folkepension er (lidt) højere end restlevetiden for 60-årige plus 60 år fratrukket folkepensionsalderen. Det skyldes, at beregningen af det forventede antal år med folkepension tager højde for, at den forventede pensionsperiode er nul for personer, der ikke overlever frem til folkepensionsalderen.

Kilde: Opdateret 2025-grundforløb (august 2018), Danmarks Statistik og egne beregninger.

Oversigt over formel pensionsalder i EU-landene

Det skal bemærkes, at den formelle pensionsalder kun er ét aspekt af mange ved landenes pensionssystemer, som varierer betydeligt fra land til land, hvorfor en

sammenligning af pensionsalderen isoleret set ikke giver et fuldstændigt billede af forskellene mellem systemerne. Nogle lande har således i stedet for stigninger i pensionsalderen bl.a. indført mekanismer, som reducerer de offentlige pensionsydelse, når levetiden stiger – fx Sverige, Finland, Spanien og Tyskland (der henvises til tabellen i bilaget). Derudover giver nogle lande (herunder Danmark) visse muligheder for tidlig tilbagetrækning (efterløn).

I lyset af at de fleste lande står overfor demografiske udfordringer, og selvom der allerede er gjort en del i mange EU-lande, kan det forventes, at der i de kommende år gennemføres yderligere tiltag. De lovbestemte pensionsalder i 2022 er derfor i høj grad et udtryk for, hvor langt de enkelte lande på nuværende tidspunkt er kommet i forhold til at indrette pensionssystemerne til en stigende levealder. At Danmark har en relativt høj pensionsalder i 2022 i forhold til andre EU-lande, er således et resultat af, at Danmark, sammenlignet med andre lande, er kommet relativt langt med at sikre et bæredygtigt pensionssystem. Derudover skyldes det også, at holdbarhedstilpasningen af det danske system bygger på en højere pensionsalder fremfor fx lavere pensionsydelse, som det er tilfældet i visse andre lande.

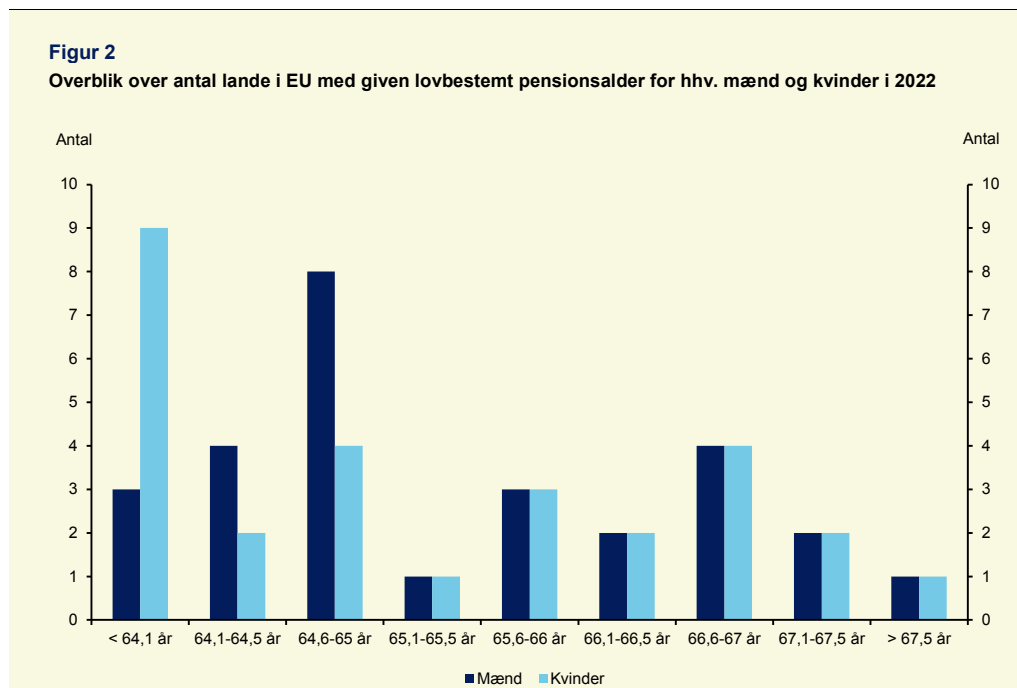
Det bemærkes, at sammenligningen bygger på den lovbestemte pensionsalder, som opgjort af EU-Kommissionen, og at der i nogle lande er fleksible muligheder for tidligere og senere tilbagetrækning. Herudover afhænger den konkrete pensionsalder i nogle lande fx af antal år på arbejdsmarkedet, antallet af børn og faggruppe. Der er ligeledes variationer i dækningsgraden af pensionsudbetalingerne og reglerne for bidrag til pensionsordningerne. Det skal også bemærkes, at der kan være enkelte lande, som har gennemført reformer af deres pensionssystem, siden EU-Kommissionens opgørelse, ligesom opgørelserne af pensionsalderen kan være approksimationer i enkelte år.

Tre EU-lande ventes i 2022 at have en højere pensionsalder end 67 år (baseret på data indsamlet af EU-Kommissionen i Aldringsrapporten 2018³). Det drejer sig om Grækenland, Nederlandene og Italien, *jf. figur 1 og tabel 2 i bilag.*

Tre EU-lande (Frankrig, Sverige og Danmark) ventes at have en pensionsalder på præcis 67 år i 2022. I Danmark er der en lovgivningsfastsat formel pensionsalder, om end der også er forskellige muligheder for både fleksibel senere tilbagetrækning (opsat folkepension) og frivillig tidlig tilbagetrækning (efterløn eller selvfinansieret tilbagetrækning på basis af opsparinger i arbejdsmarkedspensionsordninger). Det bemærkes om Sverige, at pensionsalderen er fleksibel fra 61 år og uden en øvre grænse. Ydelsen vil dog være lavere ved tidlig pensionering.

Seks EU-lande ventes at have en pensionsalder på mindst 66 år, men mindre end 67 år for både mænd og kvinder i 2022. De resterende 16 EU-lande ventes at have en lavere pensionsalder end 66 år i 2022.

³ The 2018 Ageing Report, Institutional Paper 079, maj 2018.

Anm.: Se tekst ovenfor og anmærkninger til tabel 2 i bilag for antagelser og forbehold.

Kilde: Kommissionens Aldringsrapport 2018, Institutional paper 079 (maj 2018) og bagvedliggende data.

Ses der i stedet på efterlønsalderen (eller lignende ordninger for tidlig tilbagetrækning) har Italien en højere ”efterlønsalder” for både mænd og kvinder i 2022 end de 63½ år, som på det tidspunkt vil være gældende i Danmark, mens 20 EU-lande har en lavere ”efterlønsalder” (eller lignende ordning for tidlig tilbagetrækning). Seks EU-lande giver ikke mulighed for tidlig tilbagetrækning. I alle disse seks lande er den lovbestemte pensionsalder for mænd højere end efterlønsalderen i Danmark, mens det samme gælder fem af landene, når man ser på den lovbestemte pensionsalder for kvinder.

Endelig skal det bemærkes, at både Norge og Island aktuelt har en pensionsalder på 67 år⁴, svarende til den pensionsalder, der vil være gældende i Danmark i 2022.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
 Finansminister

⁴ Jf. OECD's ”Pensions at a Glance 2017”

Bilag

Tabel 2

Den lovbestemte/aftalte formelle pensionsalder (efterlønsalder eller lignende ordning for tidlig tilbagetrækning i parentes) for EU-landene i 2022

	Mænd	Kvinder	Pensionsalder knyttet til levetid ¹	Udbetalinger knyttet til levetid ²	Automatisk balancerings ³
Grækenland	67,8 (62,8)	67,8 (62,8)	x		
Nederlandene	67,3 (67,3)	67,3 (67,3)	x		
Italien	67,2 (64,2)	67,2 (64,2)	x	x	
Danmark	67,0 (63,5)	67,0 (63,5)	x		
Frankrig	67,0 (62,0)	67,0 (62,0)		x	
Sverige*	67,0 (61,0)	67,0 (61,0)		x	x
Portugal	66,6 (60,0)	66,6 (60,0)	x	x	
Irland	66,4 (66,4)	66,4 (66,4)			
Spanien	66,1 (63,0)	66,1 (63,0)		x	x
UK	66,0 (66,0)	66,0 (66,0)			
Tyskland	66,0 (63,0)	66,0 (63,0)			x
Finland	66,0 (63,0)	66,0 (63,0)	x	x	
Cypern	65,2 (65,2)	65,2 (65,2)	x		
Ungarn	65,0 (65,0)	65,0 (65,0)			
Belgien	65,0 (63,0)	65,0 (63,0)			
Slovenien	65,0 (60,0)	65,0 (60,0)			
Luxembourg	65,0 (57,0)	65,0 (57,0)			
Kroatien	65,0 (60,0)	63,0 (58,0)			
Rumænien	65,0 (60,0)	61,7 (56,7)			
Polen	65,0 (65,0)	60,0 (60,0)		x	
Østrig	65,0 (60,0)	60,0 (59,5)			
Bulgarien	64,4 (63,4)	62,0 (61,0)			
Litauen	64,4 (59,3)	64,0 (58,7)			x
Letland	64,3 (62,3)	64,3 (62,3)		x	
Estland	64,2 (61,2)	64,2 (61,2)			
Tjekkiet**	63,9 (60,0)	62,3 (59,3)			
Malta	63,4 (61,0)	63,4 (61,0)	x		
Slovakiet	63,1 (61,1)	63,1 (61,1)	x		

Anm.: Tidlig tilbagetrækningsalder (efterlønsalder) angivet i parentes. Der kan være enkelte lande, som har gennemført reformer af deres pensionssystem, siden Europa-Kommissionens opgørelse, ligesom opgørelserne af pensionsalderen kan være approksimationer i enkelte år.

¹ "Pensionsalder knyttet til levetid" indebærer, at pensionsalderen stiger, når levetiden stiger.

² "Udbetalinger knyttet til levetid" indebærer, at ydelserne sættes ned, når levetiden stiger.

³ "Automatisk balancerings" dækker overmekanismer, der sænker ydelsen og/eller hæver indbetalingerne automatisk for at opretholde holdbarheden i pensionssystemet, dvs. justeringen er knyttet til holdbarheden i pensionssystemet i stedet for direkte til levetiden.

* Sverige: Pensionsalderen er fleksibel fra 61 år uden en øvre grænse. Ydelsen vil dog være lavere ved tidlig pensionering. En ansat har ret til at blive i sit job til denne er 67 år, hvorfor Europa-Kommissionen opgør den lovbestemte pensionsalder til 67 år.

** Tjekkiet: Pensionsalderen for kvinder afhænger af antallet af børn. Den angivne alder forudsætter to børn.

Kilde: Kommissionens Aldringsrapport 2018, Institutional paper 079 (maj 2018) og bagvedliggende datafile.